

ADAGIAE

Je weet niet wat de late avond brengen zal

oude mensen zijn tweemaal kind

Koen De Preter, choreograaf en performer, kreeg de vraag om in vijf kerken in de Kempen een dansvoorstelling te creëren met jongeren. Hij trok dit meteen open; de tien dansers hebben leeftijden tussen 12 en 70 jaar en maken samen met hem en muzikant Frederik Karcher de voorstelling *Adagiae*.

“Ik zoek in mijn werk altijd een maatschappelijke connectie. Ik danste al met een vrouw die in de 80 is of maakte een voorstelling met mensen met een beperking. Ik hou van die diversiteit. Nu ook, in *Adagiae*. Ik wil heel diverse lichamen tonen, mensen met respect behandelen, hen niet betuttelen. En zo ontstaat er een groep die een heel bijzondere energie uitstraalt. Allemaal hebben ze een fascinatie voor dans, sommigen zonder enige ervaring anderen raken aan het semiprofessionele parcours. Daar gaat dans over voor mij: een dialoog aangaan, communiceren zonder woorden en daardoor veel ruimte laten voor de interpretatie, wat een vrij gevoel teweegbrengt. Eén van de jongste dansers, Julie verwoordde dat zo mooi: *samen anders mogen zijn.*”

met open armen ontvangen

een vreemde vogel zijn

ongeluk brengt mensen samen

nacht brengt raad

zo veranderlijk als een kameleon

Tijd onthult alles

Een adagium is een wijsgerige spreuk, een filosofische of moraliserende uitspraak die een keuze of levensbeschouwelijk vraagstuk kan verklaren.

“Ik stond daar eerst niet bij stil, maar de kerken waar we de voorstelling spelen, bevatten fundamenteën uit de 14de – 15de eeuw en dat trof me, dat teruggaan naar de oorsprong. In mijn zoektocht stuitte ik op Desiderius Erasmus, humanist en criticus van kerk en staat, die in 1500 Griekse en Latijnse spreekwoorden en gezegden bundelde in zijn boek *Adagia*. Dat werk inspireerde me om enkele van die zinssneden als aanzet te gebruiken voor improvisatie-opdrachten die ik de dansers liet uitvoeren. Ik heb een selectie gemaakt uit de 818 klassieke uitdrukkingen en zocht daarin specifiek naar boodschappen die verbonden zijn met beweging.”

Spreuken die aanleiding geven tot eindigheid en eeuwigheid.

de deur staat altijd open

*Alles aantrekkend als een magneet
alleen voor zichzelf zingend*

*Op de tippen van de tenen gaan
iemand zand in de ogen strooiend
in kringetjes rondleidend
een oude wond openrijten
op zijn schouders nemend
gegeven is gegeven*

*langs de achterdeur verdwijnen
bang van zijn eigen schaduw*

“Het gaat mij niet om het geloof dat in een kerk wordt beleden, maar de klank, het licht en de cultuur dat zo’n plek uitstraalt en waar velen, door de plek waar we zijn geboren, op een of andere manier mee verbonden zijn.”

Eindigheid en eeuwigheid, twee begrippen die Koen De Preter doorheen het creatieproces van *Adagiae* inspireren, vinden eveneens hun weerklank in de geschiedenis en de architectuur van deze kerkgebouwen. Plekken waar er in de middeleeuwen grote bedrijvigheid, grote beweging was. Tot markten en redevoevingen toe.

In de kerk, tussen de pilaren, temidden van de glasramen, worden de dansers langs vier zijden door het publiek bekeken.

“Ze kunnen zich dus niet enkel van hun beste kant laten zien en dat maakt het getoonde soms kwetsbaar en daardoor menselijk.”

*Het leven van de mens is een reis
een handje toesteken
stenen aan het wenen brengen*

*in het voetspoor treden
op een driesprong staan
vallen in de sprint*

het is moeilijk slurpen en blazen tegelijk

ogen in zijn achterhoofd hebben

een verkeerde toon aanslaan

een blinde die een blinde leidt *hem volgen als zijn schaduw*
wie niet af en toe niets doet, is geen vrij mens

Door improvisaties te leiden het materiaal dat hierdoor ontstaat te herinterpreteren, bouwt Koen de voorstelling collagegewijs op.

Het werkproces verloopt associatief, in wisselwerking met muzikant Frederik Karcher, kostuumontwerpster Marie Dries en de dansers.

Met oog voor hun kwetsbaarheden en persoonlijkheid tracht Koen De Preter de tien dansers, die zich vrijwillig voor dit project engageren, zo ver mogelijk te drijven, zodat ze zichzelf overstijgen.

“Ze hebben allemaal hun specifieke achtergrond, wat het boeiend maakt.

Sommigen hebben totaal geen danservaring, zoals Danny die heel open en nieuwsgierig in dit project stapt. Anderen zoals Jolien of Eliano hebben een breed palet aan dansmogelijkheden. Het is heel mooi en verrijkend om die variaties in een groep te hebben. In eerste plaats gaat het niet over een techniek, maar om het spontane en de eigenheid van een beweging te kunnen voelen. Ook hebben sommigen een specifieke verhouding tot het gebouw waarin we performen. May is een voormalige godsdienstlerares met open blik. Evelyne was vroeger actief in de bio-industrie, nu doet ze aan Bijbelstudie. Voor haar is een kerk een neutrale plek.”

Elise, Jolien, Julie, Eliano, May, Evelyne, Enora, Danny, Yara en Viktor.

Individueen die niet enkel hun generatie vertegenwoordigen en gaandeweg samen een groep vormen.

kies het goede moment *het ijs breken* *ken jezelf* *begin bij eigen haard*

stap voor stap *hout naar het bos dragen* *geen rook zonder vuur*

in het water schrijven *op zand bouwen*

de laatste hand aan iets leggen *de knoop doorhakken*

het lot hangt aan een zijden draadje

hoop doet leven *de helft is meer dan het geheel*

dronkenschap zonder wijn *laat ieder doen wat hem het best ligt*

Tijdens de repetitie in de Warande, halfweg het schema dat startte in oktober, is al zichtbaar hoe hun persoonlijkheden de voorstelling optillen, hoe het zonlicht de kamer vult, hoe de ene armbeweging een volgende reactie opwekt.

De voorstelling is een productie van Cultuurhuis de Warande Turnhout, cc De Werft Geel, cc Zwaneberg Heist-op-den-Berg, cc 't Schaliken Herentals en Cultuurcentrum Mol.

“Het zijn de culturele centra die contact hebben gelegd met de plaatselijke parochie zodat wij er onze artistieke inbreng kunnen hebben. Het moment dat we in de kerk kunnen dansen valt alles op zijn plaats.”

Na de solo met meerdere dansstijlen volgt applaus.

En aan de andere kant van de zaal staat een tafel met water, stroopwafels, melkchocolade met nootjes, groene druiven, bananen en mandarijntjes.

Het bracht hen tot in de kerk.

mijn vrienden zijn mijn rijkdom

niets te veel

een oude boom verplanten

andermans schoenen dragen

klein is mooi

zijn vleugels uitslaan

op rotsgrond zaaien

in gelijke mate

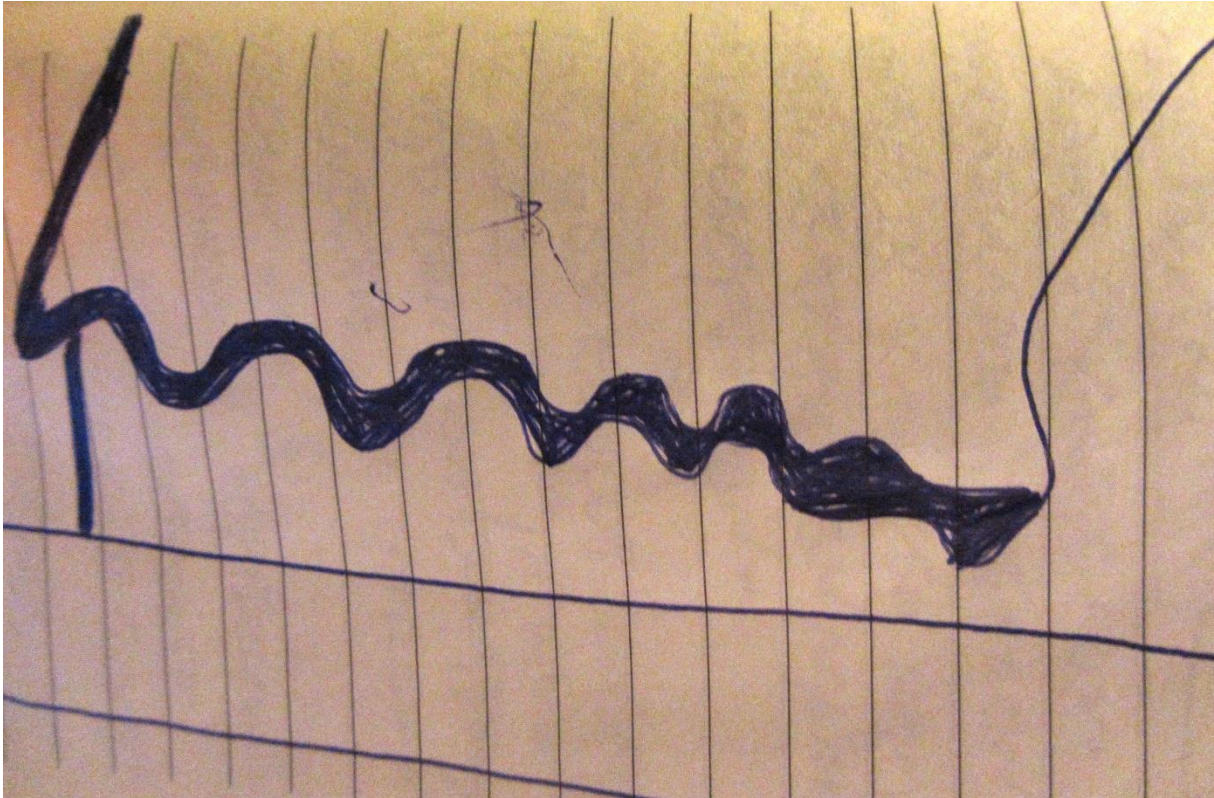
de cirkel rond maken

tegen de stroom optornen

haast je langzaam

deus ex machina

iets uit de schaduw in het zonlicht brengen

Tekst en tekening Marie Peeters

De schuingedrukte uitdrukkingen zijn ontleend aan de selectie die Koen De Preter maakte uit het werk *Adagia* van Erasmus

Dansers: Elise Badoux, Jolien Baeyens, Julie Bastiaens, Eliano Chika, May De Bont, Evelyne Dewulf, Enora Stessens, Danny Van de Sande, Yara Van Gorp, Viktor Verheyen

Muziek: Frederik Karcher

Choreografie: Koen De Preter

Kostuums: Marie Dries

Productieassistentie: Dani Berlo

Foto's: Catherine Lemaître

Coproductie: Het Laatste Bedrijf

Productie: Cultuurhuis de Warande Turnhout, cc De Werft Geel, cc Zwaneberg Heist-op-den-Berg, cc 't Schaliken Herentals en Cultuurcentrum Mol

Er wordt gebruik gemaakt van gallop tax shelter